

Мета та принципи боротьби із незаконним обігом наркотиків

Стеценко У.Ю., курсант 303 навчальної групи ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: завідувач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук **Марков М.М.**

Нелегальний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні набуває все більш значних масштабів, стає досить серйозним соціальним чинником, який негативно впливає на стан здоров'я і благополуччя людей, розвиток суспільства в цілому. Різко збільшується кількість осіб, які незаконно вживають наркотики і психотропні речовини. Швидкими темпами зростає число злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами. Прогресуюче зловживання ними і різке зростання цін на такі засоби створюють сприятливі умови для формування організованих груп, які займаються нелегальним наркобізнесом. Стає реальністю включення у ці процеси міжнародної нарко-мафії та її злиття з внутрішніми злочинними угрупованнями, що призводить до появи, існування і розвитку нарко-мафії на території України.

Нині у міжнародному обігу перебувають понад 100 наркотиків і така ж кількість психотропних речовин, у тому числі 22 прекурсори. Усі вони класифіковані у відповідних списках або таблицях. Наркотичні засоби та психотропні речовини зосереджені у чотирьох списках, а прекурсори — у двох таблицях (Конвенція 1988 р.).

Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів – це діяння, які створюють загрозу заподіяння шкоди або заподіюють фактичну шкоду здоров'ю невизначеного кола осіб від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

Вироблена міжнародна стратегія боротьби з поширенням наркоманії, що включає чотири основні напрямки:

1. Удосконалення системи контролю при застосуванні наркотичних та психо-тропних фармацевтичних препаратів;
2. Досягнення рівноваги між попитом та пропозицією контрольованих наркотиків для їх використання у медицині та науці.
3. Припинення постачання наркотиків із нелегальних джерел.
4. Лікування наркоманії та соціальна реабілітація наркоманів.

В Україні з незаконним обігом наркотиків бореться Департамент протидії наркозлочинності Національної поліції України, який займається:

- виявленням і припиненням кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, у тому числі вчинених учасниками та членами організованих злочинних груп або злочинних організацій, які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих регіонах;

- здійсненням заходів із забезпечення контролю за виробництвом, виготовленням, зберіганням, обліком, відпуском, розподілом, торгівлею, перевезенням, пересиланням чи використанням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, призначених для виробництва або виготовлення цих засобів і речовин, а також за дотриманням установлених правил посіву або вирощування маку та конопель для промислових цілей; забезпечення оперативного вирішення завдань у сфері протидії наркозлочинності;

- проведенням оперативно-розшукових заходів з виявлення і документування тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, насамперед учинених злочинними групами наркоділків, які мають міжрегіональні та міждержавні зв'язки, особливо в їх організованих формах;

- проведенням на території України спеціальних операцій щодо виявлення осіб, які займаються розповсюдженням наркотиків у навчальних закладах країни та в місцях масового проведення дозвілля молоді, а також інших комплексних заходів, спрямованих на перекриття джерел та каналів незаконного виготовлення і розповсюдження наркотиків;

З метою виявлення джерел і каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, осіб, які беруть участь в цьому, в кожному окремому випадку за домовленістю з відповідними органами іноземних держав або на підставі

міжнародних договорів України може використовуватися метод контрольованої поставки, тобто допуск під контролем і оперативним наглядом відповідних органів ввезення в Україну, вивезення з України чи транзит через її територію наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Контрольована поставка може використовуватися також щодо незаконного перевезення та пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які здійснюються в межах території України. Для одержання доказів злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, може бути проведена оперативна закупка - операція щодо придбання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів.

Отже, незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин - надзвичайно складне, багатогранне, суспільно небезпечне явище, яке з кожним днем набуває все більших масштабів, глибоко проникає у життя суспільства. Знаходити засоби і методи боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин, що розробляються законодавчі та інші спрямовані проти нього запобіжні відстають від швидкості його поширення і вигадувались злочинцями способів отримання доходів від сфери наркобізнесу.